

Protestantse Gemeente
Groenlo Winterswijk

Kerkenwerk

23e jaargang nummer 329 - donderdag 4 september 2025

21 september: Startzondag
Stemmen uit de woestijn

Slak: plaag of voorbeeld?

Als het in de zomer nat is, zie je ze overal: slakken. Vooral de naaktslakken zijn berucht vanwege de schade die ze toebrengen aan bloemen en planten. Zo had ik eens 2 grote blauwe riddersporen gekocht. De volgende morgen was er van de planten alleen nog een paar stengels over... Daar wordt een mens niet blij van!

Slakken hebben daardoor geen best imago. Dat wordt nog erger door die bekende uitdrukking: zo traag als een slak. Slakken staan erom bekend dat ze zich heel langzaam voortbewegen: op een gladde ondergrond een maximale snelheid van zo'n 5 meter per uur.

Traagheid vinden wij meestal een slechte eigenschap. We vinden het lastig als iemand niet snel reageert of niet weet van opschieten. Als iemand 60 km per uur rijdt op de weg van Winterswijk naar Aalten, waar je 80, mag dan zijn velen geïrriteerd en doen ze er alles aan om deze auto in te halen.

Opvallend genoeg wordt in de Bijbel een paar keer positief over traagheid geschreven. Dan niet als een eigenschap in zijn algemeenheid maar toegepast op ons spreken en het gemak waarmee we boos worden. "Ieder mens moet zich haasten om te luisteren, maar traag zijn om te spreken, traag ook in het kwaad worden" (Jacobus 1: 19).

Als we die wijsheid in praktijk brengen in onze gesprekken, op Facebook en X, maar ook binnen de kerk en politiek, dan zou onze wereld wel eens er heel anders uit kunnen zien. Als we minder snel met ons oordeel klaar staan, dan zou er zomaar meer begrip voor elkaar kunnen komen. In mijn werk oefen ik mij dagelijks in oordeelloos luisteren. Dat lukt me eerlijk gezegd lang niet altijd. Maar als het lukt voelen mensen zich echt gehoord. Probeer het ook eens!

Ds. Hanny Wassink-Pluimers

Colofon

Kerkenwerk wordt eens per maand uitgegeven door de Protestantse Gemeente Groenlo - Winterswijk. De redactie is verantwoordelijk voor het al dan niet plaatsen van artikelen en kan besluiten tot aanpassing/inkorting.

Redactie

Angelique Zweerink (eindredacteur),
Ans ter Horst, Freerk Hovinga, Henk Korenberg, Wil Mulder.

Kopijdatum volgend nummer

Woensdag 24 september 16.00 uur.
De volgende editie van **Kerkenwerk** verschijnt op 9 oktober en beslaat tijdvak 10 oktober t/m 13 november.
Kopij aanleveren via kerkenwerk@pggw.nl

In deze uitgave...

6 - Startzondag

19 - VOG vrijwilligers

Psalmen, maar dan anders

door Wim Ruessink

In het Liedboek voor de Kerken (1973) stonden de 150 psalmen achter elkaar. Dit zogenaamde Geneefse Psalter (genoemd naar de eerste plaats waar het complete rijm-psalter verscheen toen het in 1562 gereed kwam) vormt ook in het Liedboek (2013) weer een eenheid, ware het niet dat er bij veel psalmen ook varianten zijn opgenomen, die worden aangegeven met a, b, c enz.

Misschien heeft u zich weleens afgevraagd wat de betekenis is van die varianten. In dit artikel geef ik wat achtergronden. Als voorbeeld neem ik psalm 103 en haar vijf varianten.

103 Zegen, mijn ziel, de grote naam des Heren

Deze berijming verscheen al in de eerste (incomplete) uitgave van het Geneefse Psalter dat in 1539 verscheen te Straatsburg onder aanvoering en redactie van Johannes Calvijn. Calvijn verzekerde zich van professionele dichters en componisten aan zijn zij: Clément Marot en Théodore de Bèze verzorgden samen met Calvijn de Franstalige berijmingen. Het is niet met zekerheid te zeggen wie aan de melodieën werkte. Drie componisten kunnen in dit verband genoemd worden: Loys Bourgeois, Guillaume Franc en 'Maitre Pierre'. Soms zijn de psalm-melodieën overigens gebaseerd op het Gregoriaans of volksliedjes. Het Geneefse Psalter werd uiteindelijk uit het Frans in het Nederlands vertaald. Vier eeuwen in hinkstapsprongen: vertaling Petrus Datheen (1566), Marnix van St. Aldegonde (1580/1591), Berijming 1773 (die we in de volksmond kennen als 'De Oude Berijming'), Interkerkelijke Berijming (1967). Laatstgenoemde verscheen in het Liedboek voor de Kerken (1973) en (met minimale aanpassingen) in het huidige Liedboek (2013).

103a Loof nu, mijn ziel, de Here

Dit lied is afkomstig uit de vroeg-Lutherse traditie van het 'Psalmlied'. Het ontstond iets vroeger dan zijn Geneefse variant: waarschijnlijk tussen 1525 en 1530. In taal is het minder breedsprakig dan de Geneefse versie. In de loop der eeuwen hebben met name strofen 1 en 3 een plaats gekregen in het klassiek-gereformeerde Avondmaalsformulier, als gezongen dankzegging na viering van de Maaltijd van de Heer.

103b Loof nu, mijn ziel, de Here

Deze variant is een canon die zelfstandig of in afwisseling met 103a kan worden gezongen. Ontstaan vanuit de Duits/ Zwitserse traditie van 'Mehrstimmige Gemeindesang' die in de tweede helft van de vorige eeuw ontstaan is. De meerstemmigheid (in dit geval een canon) veronderstelt gemeenschapszin: je 'stemt op elkaar af'.

103c Loof de koning, heel mij wezen

De vroeg 19e-eeuwse dichter van dit lied, Henry Francis Lyte is vooral bekend geworden als dichter van 'Abide with me' (zie lied 247). Het originele lied 'Praise, my soul, the King of Heaven' (1834) van Lyte, is een behoorlijk tekstgetrouwe bewerking van grote delen van Psalm 103. De Eeuwige wordt bezongen als een vergevende en reddende God en iedereen wordt opgeroepen mee te doen in de lofzang. Willem Barnard heeft naar eigen zeggen, het lied nogal vrij vertaald. Zijn vertaling stamt overigens uit 1962. Belangrijke toevoegingen van Barnards hand betreffen de namen voor God in de voorlaatste regel van elke strofe (respectievelijk 1. koning, 2. Vader, 3. Heiland, 4. Heer, 5. Schepper).

103d Barmhartige Heer, genadige God

Eén van de eerste dingen die opvalt bij deze variant is dat er geen sprake is van rijm, het is dan ook een zgn. onberijmde psalm. Verder valt op dat er blijkbaar een rolverdeling is voor voorzang en allen. Tot slot is er veel tekst niet voorzien van muziek. Dat is in zoverre juist, dat in het liedboek alleen het refrein (voor allen) van noten is voorzien. De zangpartij voor de voorzang is overigens wel opgenomen in de koor/cantorbundel van het Liedboek.

De tekst van deze psalm is afkomstig uit 'Vijftig Psalmen van Huub Oosterhuis en Michiel van der Plas. De muziek is één van de eerste psalmcomposities (1966) die Bernard Huijbers schreef voor de Nederlandstalige eredienst. Het is een zogenaamde 'antwoordpsalm'. Een antwoordpsalm maakt onderdeel uit van de 'Dienst van het Woord'. In feite is het een gezongen lezing. Niet zozeer als 'antwoord op' de voorafgaande lezing uit het Eerste Testament. In dit geval wijst 'antwoord' op het door de gemeente gezongen refrein als antwoord op de psalmverzen van de voorzanger. Antwoordpsalmen zijn er in allerlei soorten en maten, óók in het liedboek. In Winterswijk praktiseren we dat niet wekelijks, maar wel met enige regelmaat in de Advent en de Veertigdagentijd en tijdens de vespers.

103e Bless the Lord

Deze chant is afkomstig uit de traditie van Franse oecumenische kloostergemeenschap Taizé. Inmiddels kennen de gezangen van Taizé een wijde verbreiding. 'Bless the Lord' is daar een voorbeeld van. Taizé-chants kenmerken zich door de vele herhalingen. "De korte gezangen zijn meditatief van karakter. In slechts enkele woorden wordt een fundamentele werkelijkheid uitgedrukt, die men gemakkelijk

lees verder op pagina 5

Waliëneweg 44
Winterswijk Huppel
0543 - 562 355
www.ebberswebshop.nl

Dienke
Nijboer
UITVAARTBEGELEIDING

Persoonlijk
betrokken

Vormgeven aan een afscheid, samen met u, ongeacht óf, waar en hoe u verzekerd bent.

06 - 36 49 33 46

info@dienkenijboer.nl

www.dienkenijboer.nl

24
7

HarmKookt
Maaltijdservice & Catering

Wordt het koken u (soms) teveel?

Laat dan uw maaltijden verzorgen door HarmKookt.

Eet smakelijk! Harm

Laan van Hilbelink 6-2 7101WG Winterswijk Tel: 0543 216526 www.harmkookt.nl

t&m

Timmermans & Mulder
BLOEMENSPECTAALZAAK - CADEAUS
Misterstraat 49, Winterswijk, tel. 0543-512403
E-mail: timmermansmulder@hetnet.nl

Groencentrum Wenninkhof nog groter

Een uitbreiding zorgt voor een nog ruimer assortiment planten en aanverwante artikelen!

**Nieuwsgierig??
Breng ons een bezoekje**

HOVENIERS & GROECENTRUM WENNINKHOF
Hoeninkstegge 5 Winterswijk-Meddo T: 0543-569 302

GUV Uitvaartzorg
Persoonlijk, betrokken en dichtbij

Onze Winterswijkse uitvaartbegeleiders:

- Één vertrouwd aanspreekpunt
- Alle tijd en oprechte aandacht voor u
- De beste zorg tegen de laagste tarieven
- Dag en nacht écht bereikbaar voor u

Bel daarom áltijd eerst GUV!

Tess Thijs Tessa

Wij maken graag vrijblijvend een afspraak met u.

T 0543 - 491270 (24/7) www.guv.nl
GUV kan de uitvaart ook verzorgen als u elders verzekerd bent!

GUV
Persoonlijk, betrokken en dichtbij

met zijn verstand kan begrijpen, en die door de soms schier oneindig vake herhaling langzaamaan doordringt tot de hele persoon. Aldus stelt de zanger zich open om naar God te luisteren. Dit voor iedere deelnemer persoonlijk en tegelijkertijd gemeenschappelijk gebeuren is sterk gemeenschapsopbouwend. Samen is men één in het wachten op God, dat niet lang genoeg kan duren".*

Bij Psalm 103e kan een voorzanger overigens de afgedrukte onberijmde psalmperikopen reciteren óver het voortdurend herhaalde refrein heen.

Tot slot

De verschillende versies van, in dit geval, psalm 103 zijn niet per se (of per se niet) inwisselbaar. Zo is het bijvoorbeeld niet wenselijk om in plaats van de Geneefse versie de Taizé-versie aan het begin van onze zondagochtendienst te zingen. Een Taizélied gedijt beter in een andere liturgische

bedding. Lied 103c is een prachtige 'uitsmijter', dat kan van 103b, d, e niet gezegd worden. Sterker nog, daar lenen ze zich niet voor.

De verschillende varianten bij de psalmen in het Liedboek verrijken de kerkmuziekgenres en daarmee het repertoire van de protestantse eredienst in Nederland. Voor een deel is dat een kwestie van consolidatie: dat wat al gebeurde is door het op te nemen in het Liedboek min of meer gecanoniseerd, vastgelegd. Anderzijds genereert nieuw repertoire ook weer nieuwe praktijken. Inmiddels is er overigens al een aanvulling verschenen met het bundeltje 'Psalmen anders' (2022)**. Daarin nóg meer a-tjes, b-tjes en c-tjes!

* Anton Vernooij in het Liedboekcompendium:

<https://www.liedboekcompendium.nl/overzichtsartikel/16-taiz>

** Zie: <https://www.liedboek.nl/uitgaven-overzicht-liedboek/psalmen-anders>

De hel van Gaza

'Hoe kijk jij aan tegen Israël, Henk, in het kader van jouw activiteiten rond het Jodendom????'

Het appje van een vriend uit het westen komt met een vriendelijk tingeltje binnen. De vier vraagtekens die het berichtje besluiten geven iets van de onrust en urgentie rond deze vraag weer.

Het overkomt mij de laatste tijd vaker dat ik ter verantwoording wordt geroepen voor het handelen van de regering van de staat Israël. Op straat, in de kerk, in de synagoge. Op familiebezoek of op visite bij vrienden. Dat wordt mij niet gevraagd wanneer het gaat over het handelen van de Russische regering, de Noord-Koreaanse of de Amerikaanse. Wel over mijn eigen regering. Die werd gevormd uit partijen waar ik niet op gestemd heb, omdat het woord barmhartigheid mij lief is. Dat woord ontbrak vanaf het begin in het inmiddels door een dictatoriale coalitiepartner ten val gebrachte kabinet. U merkt het: ik durf wel een mening neer te zetten wanneer het gaat om de democratie waarin ik leef en waar ik verantwoordelijkheid voor draag.

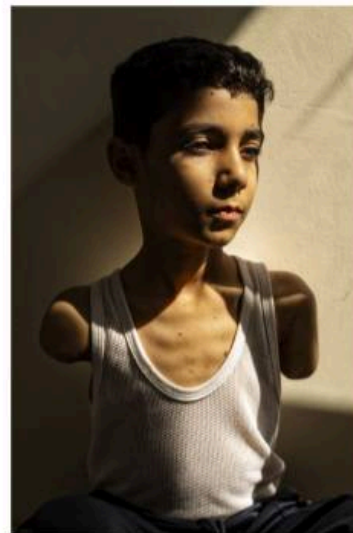
'De beelden uit Gaza worden met de dag meer walgelig. En dat door 'Gods volk????' luidde het daaropvolgende appje van mijn vriend.

Hoe en waar moet je beginnen met een antwoord op deze hartenkreten? Ik laat deze vraag bij u liggen. Met mijn vriend ben ik in gesprek gegaan en onze vriendschap bleek bestand tegen flinke verschillen van inzicht.

Mijn eerste reactie op de aanval van Hamas op Israël op 7 oktober 2023 was: Hamas, wat doe je Israël aan en wat doe je de Palestijnse burgers aan! Want dat er een heftige reactie zou komen, was mij meteen duidelijk. Een reactie die veel verder zou gaan dan de wraakbeperkende regel 'een oog voor een oog, een tand voor een tand'. Even was er bij mij de hoop dat iemand in de regering van Netanjahoe zich deze regel zou herinneren en te binnen zou brengen.

Tevergeefs.

Soms grijpt de wanhoop over het tomeloze geweld tegen de inwoners van Gaza mij zo aan, dat ik het nieuws het liefst zou mijden. Maar het 'niet weten' is in onze tijd geen excuus meer en de schrijver Elie Wiesel roept mij toe dat ik niet onverschillig mag worden omdat onverschilligheid een destructieve kracht is.

De negenjarige Palestijnse jongen Mahmoud Ajjour, zwaargewond geraakt in Gaza – gefotografeerd door Samar Ebu Elouf

Hoe houd je je hart zacht? Natasja van Weezel stelde ons afgelopen voorjaar in de Vermaning deze vraag. En ook andere joodse schrijvers uit binnen- en buitenland stellen zich deze vraag, denken na over antwoorden en roepen ons op om vooral met elkaar in dialoog te blijven.

Afgelopen week zocht ik mijn heil in de muziek. In de *Lamentations of Jeremiah*, op muziek gezet door o.a. Thomas Tallis, de Engelse componist die leefde van 1505 tot 1585. Ik zou in een Vesper in de Jacobskerk willen lezen uit de Klaagliederen, willen bidden voor allen die lijden onder het nietsontziende geweld en tussendoor zou ik telkens dit refrein willen laten klinken *'Jerusalem, Jerusalem, convertere at Dominum Deum tuum'* – *'Jeruzalem, Jeruzalem, bekeer u tot de Heer uw God'*.

Joods Leerhuis Aalten Seizoen 2025-2026

Op maandag 8 september a.s. start het nieuwe cursusjaar van het Joods Leerhuis Aalten. De lessenserie over de Joodse Feestrollen zijn vorig seizoen afgerond. Dit seizoen lezen we verder in Het Boek van het Begin, Genesis.

We lezen verder vanaf hoofdstuk 21, waarin we het verhaal volgen van twee oude mensen wier leven totaal verandert door de geboorte van een zoon. Het is een verhaal om te lachen! Trouwens, lijkt dat verhaal van de Eeuwige met wat later Zijn volk Israël is niet af en toe een lachertje?

Nieuwsgierig geworden? Meld u aan bij het Joods Leerhuis Aalten via Henk Vis - mail: visschouten@hotmail.com of tel. 0543-512497.

De cursus wordt gegeven in een zaal van de Zuiderkerk, eenmaal per maand, op maandagmiddag van 14.30 tot 16.30 uur. De kosten bedragen € 65,- incl. koffie/thee. De cursusdata zijn: 8 september, 6 oktober, 3 november, 8 december, 12 januari 2026, 9 februari, 9 maart en 13 april.

Henk Vis

BAKKERS GEZOCHT

Zondag 21 september is het Startzondag. Deze feestelijke zondag willen we graag een traktatie bij de koffie aanbieden.

Omdat we weten dat er veel mensen graag en lekker bakken, willen we weer een oproepje doen: wie wil er een cake of koek bakken? (ook een glutenvrije koek/cake is welkom).

Hartelijk dank alvast!

Opgave bij de kosters, telefoon 06 - 23 53 05 08. Groetjes,

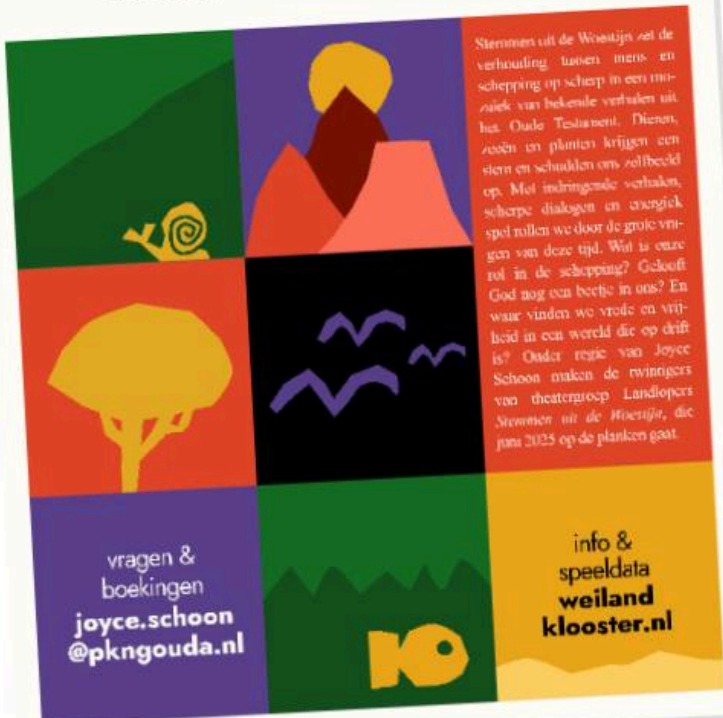
Anita en Hanneke

regie Joyce Schoon
text Joyce Schoon • Pim Torn
spel Salomé Beem • Marlies Dijkshoorn • Manuel Gist
Maria Hoogervorst • Pim Torn • Rebecca Voordenhout

Stemmen uit de Woestijn

de schepping aan het woord in oude en nieuwe verhalen

Stemmen uit de woestijn

In de derde voorstelling van Theatergroep Weilandklooster komt Gods schepping aan het woord. De Bijbel is doordrenkt van beelden uit de natuur; van braamstruiken en vijgenbomen, schapen en leeuwen tot rivieren, bergen en woestijnen. In 'Stemmen uit de woestijn' worden bekende verhalen en teksten uit Genesis, Exodus, Koningen, Hooglied, Psalmen, Spreuken en Jona verteld vanuit een 'groen' perspectief. Vogels, vissen, bomen en rivieren krijgen een stem. Zo valt er een nieuw licht op de relatie tussen God, schepping en dat wonderlijke scheidsel dat mens heet.

Luisterend naar de verhalen komen we op het spoor van de grote vragen van onze tijd; Wat is de rol van de mens in de schepping? Heeft God nog een beetje geduld met ons? Waar vinden we vrede in een wereld die op drift is?

De theatergroep van het Weilandklooster bestaat uit zeven jonge mensen tussen de 18 en 28 jaar en werkt met regisseuse Joyce Schoon aan deze nieuwe voorstelling. Terwijl we de verhalen schrijven en spelen ontdekken we zelf ook weer hoe bijzonder en verrassend actueel de Bijbelverhalen zijn.

Stemmen uit de woestijn gaat vanaf mei 2025 op de planken in kerken. De voorstelling heeft de vorm van een theaterviering, met liturgische elementen en samenzang.

Schoef 's an

Het komende jaar organiseert Schoef 's an weer een aantal gezellige maaltijden. Deze zijn doorgaans op de derde vrijdag van de maand in een van de ruimtes van het Zonnebrink Centrum. De eerste keer dat we weer bij elkaar komen is vrijdag 19 september. Op het menu staat dan: een warm/koud buffet, uiteraard gevolgd door een overheerlijk toetje. De daarop volgende data zijn: 17 oktober, 21 november, 19 december, 16 januari, 20 februari, 20 maart, 17 april en de reeks zal worden afgesloten op vrijdag 22 mei met een Schoef 's an Proeverij.

Wat gaan we eten?

Wintersoepen, overheerlijke hachee, stampotten, een gewoon AVGTje (aardappelen vlees groente), frites met lekkers maken o.a. deel uit van het menu. Alles voortreffelijk verzorgd door Harm Kookt. Ook het kerstdiner is van zijn hand. En we weten uit ervaring: dat smaakt goed!!

Eet u ook weer mee?

U kunt zich opgeven bij het Kerkelijk Bureau: tel. (0543) 51 23 95 (ma, di, do en vr 9.00-12.30 uur). Dit kan tot de dinsdag voor de vermelde datum tot 12.00 uur, dus voor mee eten op 19 september is dat dus uiterlijk op 16 september. Heeft U vervoer nodig, dan kunt u dit bij de opgave vermelden. Dan wordt dat voor u geregeld.

Dus:

- 19 september Schoef 's an
- Locatie Zonnebrink
- Inloop vanaf 11.30 uur
- Vrije gift na afloop
- Aanmelden t/m 16 september 12.00 uur.

De Schoef 's an Cie

BACH

JACOBSKERK, WINTERSWIJK

!! VOOR DE LANGDURIGE SLUITING NOG ÉÉN WEEKEND BACH IN DE JACOBSKERK !!

Zaterdag 13 september 20.00 uur, ORGELCONCERT
door IJSBRAND TER HAAR
toegangsprijs € 10,00 (inclusief consumptie na afloop)

Zondag 14 september 19.00 uur, CANTATEVESPER
Cantate "Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen" (BWV 12)
m.m.v. Jacobscantorij, solisten, Ensemble Berckelbarock
gratis entree, collecte bij de uitgang

organisatie: Protestantse Gemeente Groenlo Winterswijk | Muziek Centraal | Musica Jacobi

Dubbel Bach in de Jacobskerk

Op zaterdag- en zondagavond 13 en 14 september is er onder de noemer "Werk in uitvoering", veel Bach te beleven in de Jacobskerk. Nog één weekend vóór de langdurige verbouwingssluiting van de Jacobskerk is er een orgelconcert met Bachwerken en een Bach-cantate. De orgelconcertserie Muziek Centraal en de kerkmuziekserie Musica Jacobi trekken dit weekend gezamenlijk op.

Zaterdagavond 13 september om 20.00 uur sluit Muziek Centraal het seizoen traditiegetrouw af met een Bachconcert. IJSbrand ter Haar uit Elst verzorgt dit concert. Door middel van een beeldverbinding kan het publiek beneden de verrichtingen van de organist volgen op een beeldscherm. De toegang tot het concert bedraagt € 10,=. Hiervoor ontvangt men ook een consumptie na afloop.

Een dag later, zondagavond 14 september, is er om 19.00 uur een cantatevesper waarin de Bachcantate "Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen" een plek krijgt. Medewerking wordt verleend door de solisten Dorien Lievers (alt), Joep van Buchem (tenor) en Jaap Roos (bas), de Jacobscantorij zingt de koorgedeelten en Ensemble Berckelbarock begeleidt het geheel. Henk Vis is de lector/liturg. De toegang tot Musica Jacobi is uiteraard vrij. Bij de uitgang wordt gecollecteerd.

Wim Ruessink

de STRUKER

baderie

Winterswijk

Vakmanschap in
keukens & badkamers

WIKKERINK
AUTOSERVICE B.V

RONDWEG-ZUID 50, WINTERSWIJK 0543-517380

WWW.WIKKERINK-AUTOSERVICE.NL

Rouwbegeleidingsgroep:

DOORleven en doorLEVEN

Verlies verweven in je leven

Wanneer je een groot verlies lijdt omdat iemand die je heel dierbaar is overlijdt, begint een periode van rouw. Niets zal meer hetzelfde zijn.

Het leven gaat door, maar voor jou is het lastig de draad weer op te pakken zo zonder degene die je liefhebt.

Rouwen is hard werken en er is niemand die rouw zo goed begrijpt als diegene die het zelf heeft meegeemaakt.

Daarom wordt er ook dit jaar weer een rouwbegeleidingsgroep opgestart.

In een zestal bijeenkomsten zullen we met elkaar delen wat ons bezighoudt aan de hand van een aantal thema's.

Natuurlijk zal de rouw en het verdriet na afloop van deze bijeenkomsten niet voorbij zijn. Hopelijk kun je, doordat je de ervaringen hebt gedeeld met lotgenoten, iets bruikbaar meenemen voor je verdere leven.

De eerste maanden van het rouwproces is er, naast de heftige emotie, vaak ook nog van alles te regelen.

Meestal kom je na een maand of drie in een andere fase van rouw waarbij het praten met mensen die hetzelfde meemaken helpend kan zijn.

Daarom is het advies pas aan deze groep deel te nemen als het overlijden langer dan drie maanden geleden is.

De rouwbegeleidingsgroep wordt geleid door Freerk Hovinga en Petra Veerbeek, pastores binnen de PGGW.

Data 2025/2026:

24 september, 15 oktober, 5 november, 26 november, 18 december, 7 januari.

Locatie: Zonnebrink Centrum, Zonnebrink 61

We beginnen telkens om 15.00 uur en eindigen uiterlijk om 17.00 uur.

Eerste bijeenkomst: 'Kennismaking'

Tijdens deze bijeenkomst maken we met elkaar kennis en daarnaast maken we ook kennis met de geliefde die er niet meer is door verhalen te delen.

Vragen als 'wie ben jij' en 'wie mis je' staan centraal.

Daarnaast is er ook ruimte om te vertellen wat jou overkomen is.

We vragen je voor deze bijeenkomst de rouwkaart mee te brengen.

Tweede bijeenkomst: 'Wat is rouwen'

Tijdens deze bijeenkomst spreken we met elkaar over hoe het is om iemand verloren te hebben. Er wordt

ook uitleg gegeven over wat rouwen is en welke (voor)oordelen er bestaan t.a.v. rouwen.

Daarnaast is er ook aandacht voor de emoties die je hebt. Wat vind je daarin lastig? Wat is daarin goed?

Derde bijeenkomst: 'Het afscheid'

Tijdens deze bijeenkomst spreken we met elkaar over hoe het afscheid was. Hoe is dat vormgegeven: met een kerkdienst, bijeenkomst, crematie of begrafenis?

Welke muziek klonk er? Welke rituelen waren of zijn daarin belangrijk? Hoe kijk je er op terug?

We vragen je voor deze bijeenkomst, zo mogelijk, een orde van dienst mee te brengen.

Vierde bijeenkomst: 'Periode na het overlijden tot nu toe'

Tijdens deze bijeenkomst spreken we met elkaar over de gevoelens die er allemaal leven en halen we herinneringen op aan wie we missen.

Wat wil je bewaren? Wat wil/moet je loslaten?

Vijfde bijeenkomst: 'Periode na het overlijden tot nu toe'

Tijdens deze bijeenkomst spreken we met elkaar over wat jouw leven nu zin geeft. Waar haal je kracht uit? Hoe leef je door? Welke symbolen of rituelen zijn daarbij helpend?

We vragen je voor deze bijeenkomst een voorwerp mee te brengen dat je kracht geeft.

Zesde bijeenkomst: 'Afronding'

Tijdens deze laatste bijeenkomst spreken we over hoe jij je hebt aangepast aan de nieuwe situatie en hoe de overledene daarin een plek heeft. Dit doen we aan de hand van het maken van een collage.

Deze bijeenkomst wordt afgesloten met een broodmaaltijd.

Opgave

Iedereen die langer dan 3 maanden geleden een geliefde heeft verloren is welkom.

Je hoeft geen lid te zijn van de Protestantse Gemeente of jezelf als gelovig te zien om deel te nemen aan deze groep.

Maximaal aantal deelnemers: 5-8 personen.

Als je interesse hebt om deel te nemen, geef dit dan door aan:

Freerk Hovinga – tel. 06 - 19 73 69 86 /

f.hovinga@xs4all.nl

Petra Veerbeek
Ds. Freerk Hovinga

Bouwbedrijf

Voor al uw verbouw,
nieuwbouw en onderhoudswerk

Winterswijk

Ook voor 3-D ontwerp

Brinkeweg 23 Winterswijk T 0543 - 565217 www.hengeveldbouw.nl

GUV Crematorium Aalten

Alle tijd en aandacht voor u

*Waar nog écht tijd en
ruimte is voor afscheid,
sfeervol midden in de natuur.*

Kleinschalig en gemoedelijk - én de modernste apparatuur - audio en video - livestream

Iedereen kan gebruik maken van ons crematorium. Bel rechtstreeks GUV!

T 0543 - 491270 (24/7) www.guv.nl

GUV kan de uitvaart ook verzorgen als u elders verzekerd bent!

Kruisselbrink Installaties

Gas

Water

Sanitair

Ventilatie

Centrale
verwarming

Airconditioning

Elektrotechniek

Koper- en Zinkwerk

Aardwarmtesystemen

Uw partner in duurzame installatietechniek

Bel of mail voor meer informatie naar:

Kruisselbrink Installaties

Leegwaterweg 7 7102 JJ Winterswijk

Tel. 0543 - 564478

E-mail: info@kruisselbrinkinstallaties.nl

Tolkamp keukeninrichting

Europalaan 111, 7102 AC Winterswijk
Tel. 0543-515200, www.tolkamp-keukens.nl

De Keuken Designers

Wij verwelkomen

Mevr. J.E. Veerbeek
Zwaluwstraat 16

Wij hopen dat zij zich spoedig thuis zal voelen in onze kerkelijke gemeente.

Gesloten

In verband met vakantie is het Kerkelijk Bureau gesloten van 29 september tot 6 oktober.

Kerkasiel Kampen op 3 juli

Achtergrondinformatie

Op donderdag 3 juli gingen we met een afvaardiging van 17 mensen naar Kampen om de familie Babayants een hart onder de riem te steken en om aandacht te vragen voor de 300 gewortelde kinderen die uitgezet dreigen te worden. De familie Babayants is een vluchtelingengezin, afkomstig uit Oezbekistan. Het gezin, waaronder 4 kinderen, waarvan er 2 in Nederland zijn geboren, dreigt na 11 jaar te worden uitgezet.

De Open Hof Kerk in Kampen heeft besloten om uit barmhartigheid het gezin op te vangen. De kerk laat zich leiden door de opdracht van Jezus: "Ik was een vreemdeling en jullie namen me op" (Mattheüs 25: 35). De kerk is een toevluchtsoord, in woorden en daden. Het is bemoedigend om te zien hoe de kerk voor verbinding zorgt en hoop geeft in deze onzekere tijd. Al vanaf 21 november 2024 zetten vele voorgangers en vrijwilligers zich in om de diensten dag en nacht gaande te houden.

De dienst

Voor aanvang van de dienst (van 12.00-16.00 uur), werden uit solidariteit in heel Nederland de klokken geluid, ook in Kampen. De kleine klok van de Open Hofkerk werd in de kerkzaal gezet, waarna we beurtelings, ook mevrouw Babayants, de klok lieten luiden. Dat was een indrukwekkend begin. Vervolgens vond de overdracht van de kaars, die al vanaf november 2024 brandt, plaats. Er waren gebeden van ds. Freerk Hovinga en ds. Fransien van Keulen, gevolgd door schriftlezingen over onze naasten, gelezen door Susan. De mooie liederen die we zongen werden ondersteund door muziek van Wim en Leander. Zo werd het een indrukwekkend gebeuren.

De film 'The Old Oak'

Na de inleiding hebben we gekeken naar de ontroerende film: 'The Old Oak' van Ken Loach. Deze film speelt zich af in een voormalig Engels mijnwerkersdorp dat na de sluiting van de mijnen vervalt in een sociaal isolement. De komst van een groep Syrische vluchtelingen zorgt voor extra spanningen en verdeeldheid. De cafébaas probeert vanuit zijn kroeg The Old Oak de gemeenschap te verbinden door samen maaltijden te gebruiken, geïnspireerd door het idee dat samen eten eenheid schept en bruggen bouwt. Na de film was er genoeg stof om met elkaar na te praten.

Ds. Fransien eindigde met afsluitende woorden over de link tussen de lezingen, de film, het kerkasiel en de situatie in de wereld: 'Hoe herkenbaar, die Syrische vluchtelingen op zoek naar een veilige plek. Ze komen als vreemdelingen in een andere wereld terecht waar ze tegen een muur van vijandigheid oplopen. Vreemdelingen zijn altijd 'anders'. Daar hebben we het niet zo op. Een andere taal, cultuur, gewoontes, godsdienst, eten, omgangsvormen en kleding; Het is bedreigend. Ze roepen onrust op en vooroordelen: ze pikken onze huizen, banen, vrouwen in, etc. Ook in Nederland zien we die weerstand, de haat zelfs, net zoals in de film gebeurt. In Handelingen 2 en 4 klinken de woorden. 'Elke dag braken zij - de eerste christenen- het brood bij elkaar thuis en gebruikten hun maaltijden in een geest van eenvoud en vol vreugde'. 'Ze leefden eendrachtig samen'. Joden, Grieken, heidenen, mensen overal vandaan, van welk land of kleur ook, ze vormen een gemeenschap. In de film klinken de woorden: 'Als je samen eet, blijf je samen'. Contact is de beste manier om het ijs te breken, elkaar te leren kennen en van elkaar te leren. Dan blijkt dat het 'vreemde' aan de ander wegvalt en je elkaar als mens herkent. Dan kun je verder kijken, samen. Gebeurde dat maar vaker, wereldwijd! Zo is in de film de wij-zij-tegenstelling doorbroken en wordt er samen gezocht naar een weg om te gaan. Helaas krijgt de familie Babayants die kans nog niet om hier met ons verder te bouwen aan een gezamenlijke toekomst'.

We blijven ons inzetten voor de familie Babayants en hopen op een positieve afloop voor hen en voor al die anderen.

Mariejan Wientjes en Barbara Poot-Hembrecht

Veelkleurigheid

KIK

Kik rilt in zijn slaap. Er tikt iets op zijn rug. Of iemand. Kik kijkt met één oog achterom en maakt van schrik een sprongetje. Op de rand van zijn bloembakje zit een vreemd wezen. Een kleine kikker. Hij is felgroen, zijn poten zijn blauw, zijn voeten oranje en hij kijkt Kik aan met twee knalrode ogen. 'Nachtmerrie!' denkt Kik, 'ik droom!' 'Hóla! Hallo neef!' kwaakt het kikkertje, 'ik ben Maki, roodoog-makikikker! WAT gaan we doen? Ik heb er zin in!!' Kik duikt in elkaar: 'Gast, waar kom jij vandaan?' 'Van heel VER!' kwaakt Maki, 'uit Costa Rica, met de boot, in een doos vol ananassen. Nu zit ik in dit platte kikkerlandje! Wat woon je hier mooi, neef! Zeg, ik zou wel een mals vliegje lusten!' Kik kan zijn ogen niet openhouden.

'Ik SLAAP 's nachts, Maki,' zegt hij. 'Kom morgen maar terug.' 'Oké. Tabé!' Maki gaat op zoek naar een nachtvlinder. Even later wordt Kik wéér gepord, nu door zijn muizenvriendjes. 'Kik, HELLUP!' roepen ze, 'er zit een MONSTERKIKKER onder het orgel! Hij heeft vuurrode ogen, oranje klauwen, en we verstaan hem niet. Jaag hem weg, Kik! Hij hóort hier niet!' Kik zegt sussend: 'Dat is mijn neef Maki, uit een ver land. Een vrolijke gast, hoor. Daar kun je gerust vrienden mee worden.' De muizen moeten er wél aan wennen. Ze zijn gewend aan muisgrijs en muisbruin, en een klein beetje kikkergroen. Maar een nieuwe kleurige vriend erbij, dat is fijn.

Versje

Van buiten, van verre, kwam jij hier erbij.
En sommigen zeiden: nee, hier wonen WIJ.
Ik kende veel mensen, maar niemand als jij,
Je kon mooi vertellen en maakte ons blij.

Jij vindt mij heel anders. Ik vind jou apart.
We knikten en klikten meteen vanaf de start.
Ik ken nu jouw vriendschap in vreugde en smart.
Wij zijn elkaars gasten, van hart tot hart.

Uit de Bijbel

God verscheen opnieuw aan Abraham, bij de eiken van Mamre. Op het heetst van de dag zat Abraham in de ingang van zijn tent. Toen hij opkeek, zag hij even verderop plotseling drie mannen staan. Onmiddellijk snelde hij de tent uit, naar hen toe. Hij boog diep en zei: 'Heen, wees toch zo goed uw dienaar niet voorbij te gaan.' Hij haalde boter en melk, nam het gebraden kalf en zette alles aan zijn gasten voor. Terwijl zij aten, bleef hij bij hen staan onder de boom. 'Waar is Sara, uw vrouw?' vroegen zij hem. 'Daar in de tent,' antwoordde hij. Toen zei een van hen: 'Ik kom over precies een jaar bij u terug en dan zal uw vrouw Sara een zoon hebben.' Uit Genesis hoofdstuk 18:1-3 en 8-10

Teksten: Marjet de Jong
Tekeningen: M. Jurriëns

veelkleurig

Jezus stuurde de leerlingen twee aan twee op weg, naar alle plaatsen waar hij zelf ook heen wilde gaan. Hij zei tegen hen: 'Als je een huis binnegaat, zeg dan eerst: 'Ik wens dit huis vrede.'

Naar Lucas 10:1.5-6a

Na de vakantie ben je blij met je thuis en je vertrouwde kring. Op reis was je te gast, aangewezen op de vriendelijkheid van onbekenden. Mensen zijn verschillend en veelkleurig, maar waar ze in vrede met elkaar omgaan, ontstaat een mooie mengeling van woorden, gebaren en betekenissen, een veelkleurig patroon. Hierbij past een eeuwenoud creatief idee, het marmieren van papier. Het kan op veel manieren, hier is gekozen voor olie-
verf.

Nodig:

- Een wijde platte schaal (ovenschaal, dienblad)
- Behangplaksel (glad en dunvloeiend, vooraf maken, voeg een lepeltje groene of ossegalzeep toe)
- Geurarme terpentijn
- 3 of 4 kleuren olie-
verf en 3 of 4 bakjes
- Roerstaafjes, houtjes

- Vork om patronen mee te trekken
- Diverse stukken wit papier, passend in de schaal
- Keukenrol, kranten

Vorbereiden:

- Meng in elk bakje een beetje olie-
verf met evenveel (of meer) terpentijn, tot de verf inktachtig vloeit. Elke kleur een eigen bakje en roerstaafje.
- Giet een laag 'dik water' (behang-
plaksel) in de schaal.

Nu komt het:

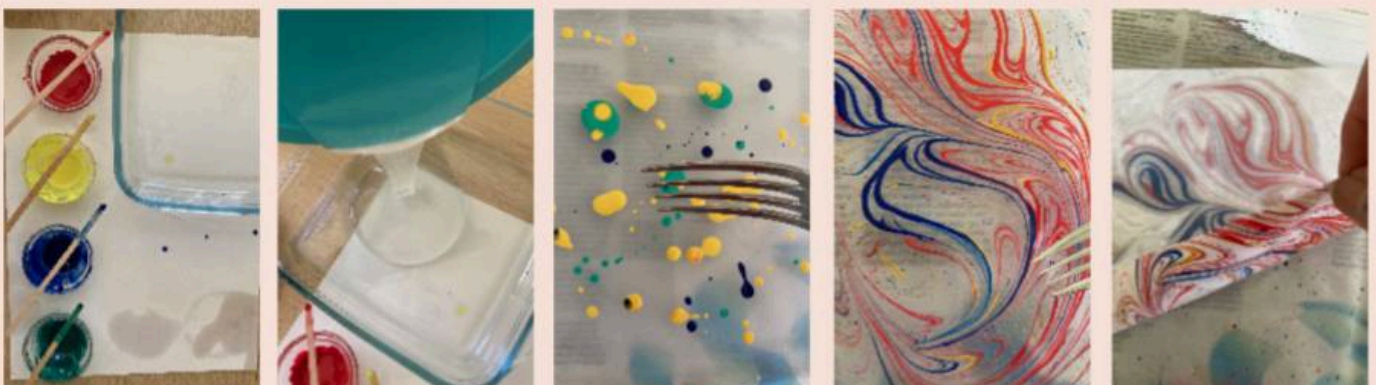
- Laat druppels verf op het water vallen, 2 of meer kleuren.
- Trek met een vork lijnen door het oppervlak (zig-zag, golvend of kris-
kras). De kleuren gaan 'met elkaar optrekken' en vormen vanzelf patronen. Laat het gebeuren, stop na en-

kele seconden.

- Laat een velletje papier neer op het oppervlak, duw het een paar seconden 'vlak' en til het aan twee punten op uit de schaal. Verbaas je over wat erop staat.
- Houd het papier nu onder een dun straaltje koud water en spoel het plaksel er grotendeels af. De kleur blijft zitten!
- Leg het werk te drogen op een krant. -

Maak de volgende print (achtergebleven verf weer met vork bewerken, evt. kleur toevoegen). Of maak het oppervlak schoon met kladpapier, en druppel nieuwe verf.

Je kunt met marmerpapier kaarten maken, voorwerpen versieren of erop kalligraferen. Veel succes!

Centrum, Huininkmaat/Bomenbuurt, Kotten/Brinkheurne/Ratum, Pelkwijk, Woold, Zuilenes

wijk A

Ds. F. Hovinga

W. Dreeslaan 44
7103 JG Winterswijk
tel. 06 - 19 73 69 86
fhovinga@xs4all.nl

En dan is de vakantie zomaar weer voorbij... De scholen beginnen weer, sommige kinderen gaan voor het eerst naar school of voor het eerst naar de middelbare school. Anderen gaan aan een opleiding of vervolgstudie beginnen, ver weg of gewoon dicht bij huis. Weer anderen zullen nu toch echt aan een baan beginnen. Ik wens allen voor wie de vakantie voorbij is, schoolgaand of werkend of niet (meer) werkend, alle goeds toe en veel zegen toe!

Ook als kerk gaan we weer verder. Zijn we ooit gestopt dan? Niet met de kerkdiensten natuurlijk, maar wel met veel ander werk. Velen, veel meer vrijwilligers dan beroepskrachten, zullen het komende seizoen weer hun beste krachten geven aan het kerkenwerk. Belangrijke en vaak ook moeilijke beslissingen zullen de komende tijd genomen moeten worden. Ik wens ons als kerkelijke gemeente ook veel zegen toe en liefde en respect voor elkaars meningen en opvattingen.

Dan nog een persoonlijk bericht. Op 19 augustus is mijn schoonmoeder Corrie Hollestelle – van den Eijkel in alle rust overleden op de leeftijd van 92 jaar. Ze verlangde, zeker na het overlijden van mijn schoonvader, al langere tijd naar het einde. Haar gezondheid ging de laatste tijd lichamelijk maar zeker ook geestelijk achteruit. We gunnen haar de rust en zijn blij voor haar dat het einde gekomen is. Natuurlijk zullen we haar ook missen.

Ds. Freerk Hovinga

1 Bargerbosch, Miste/Corle, De Pas, Windmolenveld 2 Oostervoort/De Rikker, Scholtenenk/Hakkelerkamp Groenlo

wijk B & wijk E

Ds. W. Alserda

Groenloseweg 46
7101 AJ Winterswijk
tel. 06 - 18 72 59 26
woutalserda@gmail.com

Met ingang van heden heb ik een nieuw telefoonnummer. Mijn nieuwe nummer is: 06 - 18 72 59 26. Ik wil u vragen om voortaan dit nieuwe nummer te gebruiken voor alle communicatie en vragen, zowel telefonisch als via de whatsapp. Het oude telefoonnummer komt definitief te vervallen op 1 oktober en zal dan dus niet langer meer bereikbaar zijn. Om misverstanden te voorkomen, raad ik u aan het oude nummer uit uw contacten te verwijderen. Mocht je vragen hebben over deze wijziging, neem gerust contact op via het nieuwe nummer of per e-mail. Dank voor je medewerking en begrip!

Op zondag 7 september hoop ik voor te gaan in Groenlo. Ik kijk er iedere keer weer naar uit vooral nu er nog maar één keer per maand een dienst gehouden wordt. Het is goed om elkaar dan weer te ontmoeten. Zondag 5 oktober zal in Groenlo een dienst van Schrift en Tafel zijn. Samen vieren we dan het Avondmaal. Ook altijd weer een dienst om naar uit te kijken.

Zoals ik al eerder geschreven heb is er op zondag 21 september in de Zonnebrinkkerk een bijzondere dienst. U kunt hier elders meer over lezen. Het belooft een goede viering te worden waarbij voor de allerkleinsten oppas aanwezig is. Er is geen kindernevendienst, de oudere kinderen blijven in de kerk. Let u nog wel op de aanvangstijd? De viering begint op 10.30 uur. Wel is er vanaf 10.00 uur de mogelijkheid om met elkaar een kopje koffie/thee te drinken. Heeft u nog vragen, neem dan even contact met mij op. Met een groet,

ds. Wout Alserda

Huppel, Henxel, Meddo

Elders in het blad heb ik een persoonlijk bericht geschreven n.a.v. mijn ziekmelding voor 50% en vanwege het beëindigen als voorzitter van de Kerkenraad.

Wat wijk C betreft: afgelopen juli hebben we in een wijkteamvergadering gesproken over hoe het gaat in onze wijk. We zijn blij, dat we genoeg wijkbezoekers hebben. We merken wel, dat in de loop van de jaren het aantal leden behoorlijk is afgenomen; door uitschrijvingen, overlijden, maar ook door verhuizing van ouderen naar een tehuis in Winterswijk!

Het is een goede gewoonte, dat mensen vanaf 80 jaar bezocht worden rondom de verjaardagen. We merken wel, dat niet iedereen zo'n bezoek nodig vindt, zeker als men volop in het leven staat, op vakantie gaat, zelf vrijwilligerswerk doet en een goede gezondheid geniet! We bezoeken u graag, maar het moet geen verplichting zijn! De bedoeling is, dat we naar elkaar omzien! Dat is iets voor het hele jaar door! Voelt u vrij uw wensen kenbaar te maken!

In dit bericht meld ik u alvast de datum voor de Buurtschapdienst: 16 november in zaal De Eendracht. Zet u het alvast op de kalender of in de agenda!

Tenslotte: een hartelijke groet! En: voor een bezoek of gesprek kunt u mij dus gerust bellen of mailen!

wijk C

Ds. J.S. Struijk

Grotestraat 48
7151 BD Eibergen
0545 - 47 29 87
j.struijk@pggw.nl

Ds. Jan Struijk

Giften

Wijk A

Hartelijk dank voor navolgende giften: tenzij anders vermeld, allen bestemd voor de wijkkas.

Via Hermien Toebes € 20,= voor kinderen in de kerk; via Hennie Toebes twee maal € 10,=; via Mariejan Wientjes € 50,=; via Jan te Brinke € 30,= voor het jeugdwerk en via Ine Sandmann € 10,=.

Met vriendelijke groet,

Annie Klein Brinke

Wijk B1

In de afgelopen periode mochten wij de volgende giften ontvangen: tenzij anders vermeld, allen voor de wijkkas. Via Netty Klomp: € 5,= en 2 x € 10,= en € 20,= voor de kerk; via Gerrie Grievink: € 20,= en via Nel Bosma € 20,=. Allen hartelijk dank!

Met een vriendelijke groet,

Cobi Jentink-Vos

Wijk C

Ontvangen via Anke Hoijtink € 30,=, ds. J Struijk € 30,= en Josien van Schieveen € 25,=. Allen bestemd voor de wijkkas.

Met vriendelijke groet,

Sandrien Huiskamp

Wijk D

In de afgelopen periode zijn de volgende giften binnengekomen:

Via Wolter te Winkel een gift van € 10,=.

Via Johanna Pennings een gift van € 20,= en via Bea Mallegrom een gift van € 10,=

Alles voor de wijkkas waarvoor hartelijk dank!

Met vriendelijke groet,

Mieke Hermsen- Grevers

Bedankt!

Woon(zorg)centra De Pelkwijk, Wamelinkhof, Sleswijk, De Berkhof, De Molenaar, Vredense Hof, Homansbos, St. Elisabethgaarde, Prins Hendrikhuis, leden buiten Winterswijk Balinkes, Hazelder

Pastoraat bij tijdelijk verblijf in Pronswede en groepswoningen Goorweg 12 en 12a: eigen predikant of kerkelijk werker.

Uit de wijk

In deze zomermaanden geen vergaderingen, maar het bezoeken van gemeenteleden en de kerkdiensten gaan, heel fijn, wel door.

De opbrengst van de collecte in juni voor Dorcas was € 285,20.

In juli is geïncasseerd voor Stichting Leergeld met als mooie opbrengst € 443,89.

We ontvingen aan giften uit de Berkhof 1 x € 10,- en uit de Pelkwijk 1 x € 5,-.

Hartelijk dank.

Een vriendelijke groet,

Fiets-3-daagse

Gelukkig konden we dit jaar, in tegenstelling tot 2024, wel drie dagen fietsen in en rond Winterswijk. En al die dagen was het prachtig fietsweer.

Op *dinsdag 22 juli* verzamelden zich rond de 20 personen in de Zonnebrink om gezellig met elkaar te gaan fietsen. Na een kop koffie/thee, aangeboden door de Diaconie, waarvoor hartelijk dank, en al de nodige gesprekken, fietsten we om 10.00 uur weg, richting Woold. Onze pauzeplek was bij De Brömmels en daar hielden we dan ook we halt voor een kop koffie/thee met, voor de meesten, een lekker stukje gebak.

Na de koffie ging het weer verder, richting Winterswijk. Om 12.30 uur was iedereen weer terug en met een kleine groep sloten we deze eerste fietsdag af.

Op *woensdag 23 juli* verzamelde zich weer een groep fietsers, nu rond de 25 personen om de 2e fietsdag te beginnen met een kopje koffie/thee, ons wederom aangeboden door de Diaconie. Deze dag ging de route naar en door Ratum, wat was het mooi. Bij de pauzeplek, Wijngaard Hesselink, hebben we genoten van koffie/thee en heerlijk appelgebak.

Toen over bospaden en verharde wegen terug naar de Zonnebrink.

Wijk D

Ouderenpastor P.M. Veerbeek

tel. 06 - 22 61 09 57
petraveerbeek@pggw.nl

Voorzitter: Chris Wijnveen

Joh. Vermeerstraat 3
tel. 51 53 07
chwijnveen@live.nl

Chris Wijnveen

Op de derde en laatste fietsdag, *donderdag 24 juli* verzamelde zich weer een groep van rond de 20 personen in de Zonnebrink om nog een dagje samen te fietsen.

Deze keer fietsten we naar Meddo. Het was mooi dat alle dagen mensen met een driewieler deelnamen aan de fietstochten.

Ook nu was het weer ons goed gezind en genoten we van elkaars gezelschap en de prachtige omgeving van Winterswijk.

Ons pauzepunt was deze donderdag Spiekerman. Hier hebben we met elkaar heerlijk op het terras in de tuin gezeten, waar we konden genieten van koffie/thee/fris met (of zonder) opnieuw appelgebak.

Gesterkt door spijs en drank vervolgden we onze fietstocht.

Ook nu weer was iedereen rond 13.00 uur weer terug en sloten we in de Zonnebrink de Fiets-3-daagse af met een kopje koffie of een drankje.

Gezien de vele positieve reacties en het aantal fietsers viel ook deze 2e Fiets-3-daagse in de smaak. Daarom hopen we ook volgend jaar weer met elkaar gaan fietsen. Hierbij alvast de data:

21, 22 en 23 juli 2026. Om alvast te noteren.

De volgende mensen wil ik graag bedanken voor hun medewerking: Ineke Klomps, die samen met mij de organisatie op zich heeft genomen. Zij maakte ook voor iedereen een bedankje.

En verder Ina Boschman-Toebes, Gerda Beverdam en Henk en Lia Eeltink die de tochten vooraf gefietst hebben en waar nodig aangepast.

Pioniersplek Klimop

Leander Grooten (pionier)

Spoorstraat 25
7101 GP Winterswijk
klimopwinterswijk@gmail.com

Beste gemeentelieden,

Inmiddels ben ik als pionier meer dan 3 maanden in een stadium van burn-out. Professionele hulp is ingeroepen en zal in de vorm van therapie echt nog deel van mijn opbouw zijn. Het is een leerzame route om dingen anders te gaan doen om niet te vervallen in oude patronen. Immers, als je doet wat je deed, krijg je wat je kreeg. En dat bleek niet gezond. Hoe en wanneer ik mijn werkzaamheden weer start, is nog onbekend. Gesprekken met de bedrijfsarts zijn gaande, gesprekken met mijn werkgever, de PGGW, volgen komende tijd om te komen tot een plan.

Inspiratie opdoen

Religie, spiritualiteit en betekenisgeving: het kan niet zonder inspiratie. Ik ben blij dat ik dat heb mogen opdoen afgelopen tijd. Samen met sommigen van u bij het Kerkasiel in Kampen (op 3 juli), met collega Wim Ruessink om te komen tot nieuwe creatieve vormen, maar ook met vrienden op festivals, of tijdens zomeravondgesprekken, of tijdens het mooie christelijke festival Graceland met haar workshops, muziek, inspiratie en geloofsgesprekken. Ik nodig u van harte uit volgend jaar mee te gaan hiernaartoe, het verrijkt je!

Relaties

Klimop en het pionieren kan niet zonder netwerk van mensen en met andere pioniersplekken. Ik ben blij dat we als Oost-Neder-

lands initiatief de samenwerking met de Goudse pioniersplek Weilandklooster aangaan. Op 21 september komen zij naar onze Zonnebrinkerkerk en op onze pioniersplek. Kom ook naar het toneelstuk dat de jongeren uit Gouda voor u hebben gemaakt. En in december komen Zuid-Afrikaanse jongeren naar Winterswijk voor concert, workshops en ontmoetingen met u als gemeentelid en ons als pioniersgroep. En de samenwerking met het Leger des Heils, onze huisgenoot en medechristenen, neemt verder vorm.

Het geeft allemaal verbinding en inspiratie om zo met elkaar om te gaan. Klein, in Winterswijk, en groot in de wereld. Zonder verdeeldheid, maar zoekend naar wat bindt.

Activiteiten

In september gaat Klimop door met een gevarieerd programma. Het is dankzij de vrijwilligers, bezoekers en de leden van het kernteam dat door kan gaan. Ik heb veel respect voor al deze mensen die uit liefde en betrokkenheid hieraan werken. Het gehele programma voor de komende maand staat onderaan deze pagina afgedrukt.

Heeft u een keer tijd om met ons mee te lunchen op donderdag? Dat zouden we erg gezellig vinden, ik beveel het van harte aan! Spoorstraat 25, schuif gerust gewoon aan.

Groet Leander Grooten

Overzicht activiteiten Klimop

Maandag	19.30 - 22.00 uur	Spelletjesavond (ongedwongen spellen spelen met volwassenen)
Dinsdag	09.30 - 12.00 uur	Inloop & Ontmoeting
Dinsdag	09.30 - 12.00 uur	Tuinactiviteiten
2e dinsdag van de maand	19.30 - 21.00 uur	Zinzoekers
Woensdag	09.30 - 12.00 uur	Inloop & Ontmoeting
Donderdag	12.00 - 13.30 uur	Lunch
Donderdag	13.30 - 16.00 uur	"Kletsproat en droad" handwerkontmoeting
Vrijdag	09.30 - 12.00 uur	Inloop & Ontmoeting
Vrijdag	18.00 - 19.30 uur	Warme maaltijd
Vrijdag	19.45 - 20.00 uur	Weekafsluiting

De Kerkenraad kwam bijeen ...

... in een **extra** vergadering op 24 juli. Er stond eigenlijk maar één punt op de agenda: de **onbeantwoorde vragen** van de gemeenteavond over de **overdracht** van de **Jacobskerk**.

Ook binnen de Kerkenraad leefden er nog veel vragen die om verheldering vroegen. Tijdens het eerste deel van de vergadering waren er drie bestuursleden aanwezig om van de zijde van de **SBJW** (Stichting Beheer Jacobskerk Winterswijk) te reageren op de vragen die alleen van hun kant kunnen worden beantwoord.

Tijdens het overleg, na het vertrek van de bestuursleden, kwamen de hete hangijzers nog een keer uitvoerig aan de orde: de **overdrachtssom**, de **huursom** na de overdracht en het **gebruik** van de Jacobskerk door de PGGW.

De overdrachtswerkgroep stelt een **huurconvenant** aan de SBJW voor, op dit moment wordt er hard aan een eerste versie van de overeenkomst gewerkt.

In een volgende bijlage van **Kerkenwerk** zullen we de gestelde vragen en antwoorden publiceren. Eerder kan niet, want het verslag van de kerkenraadsvergadering moet worden goed gekeurd voordat de gegevens gedeeld kunnen worden.

Sjaak Stans, scriba

Zondagsbrief

Kopij voor de Zondagsbrief uiterlijk donderdags vóór 19.00 uur inleveren, per e-mail:
zondagsbrief@pggw.nl

U kunt zich aanmelden voor digitale ontvangst van de Zondagsbrief, zie www.pggw.nl (via het menu **PGW Media** en dan **Zondagsbrief**).
U ziet ook hoe u wijzigingen in uw e-mailadres kunt doorgeven.

Persoonlijk bericht van ds. Jan Struijk

Afgelopen kerkenraadsvergadering van 24 juli j.l. heb ik mijn taak als voorzitter van de Kerkenraad definitief neergelegd. Het werd me in hoeveelheid werk te veel; vooral het afstoten van de Jacobskerk heeft me veel kopzorgen bezorgd. Ik heb voor mezelf moeten vaststellen, dat ik dat proces van overdracht als voorzitter niet meer kan en wil begeleiden.

In **Kerkenwerk** van juni heb ik al gemeld, dat ik te lange tijd op mijn tenen heb gelopen. Nu ik al weer een poosje minder taken heb, merk ik pas echt, dat ik veel te lang door ben gegaan met alles wat ik dacht te moeten doen!

Het geeft natuurlijk meer tijd voor rust en ander werk, maar mijn hoofd en hart moeten zich nog wel aanpassen aan een ander ritme! De drukte in me zal moeten wegebben...

Het geeft wel voldoening, dat ik nu weer meer aandacht en tijd kan geven aan pastoraat. Dat hoop ik komende jaren met plezier en liefde te kunnen doen!

Met de collega's samen en met de Kerkenraad zal ik overleggen - als ik mij weer voor 100% hoop beter te melden - hoe we het werk verdelen, nu een deel van mijn werk vervalt.

Vanaf augustus 2015 ben ik betrokken bij de Kerkenraad van de PGW; na een jaar werd ik voorzitter voor 2 jaar. Toen niemand anders gevonden werd, heb ik het voorzitterswerk voortgezet tot afgelopen mei (het laatste jaar als voorzitter van de PGGW). Ik heb het graag en met plezier gedaan en dank de Kerkenraad voor het in mij gestelde vertrouwen en voor de plezierige samenwerking. Natuurlijk blijf ik wel lid van de Kerkenraad en zal zeker betrokken blijven bij wat aan de orde is!

Ik spreek de hoop en de wens uit, dat ik komende jaren tot mijn pensioen (eind 2027) de PGGW zal mogen blijven dienen in pastoraat, een enkele kerkdienst en wat zich nog op mijn pad aandient!

Een hartelijke groet van

ds. Jan Struijk

Volgende kerkenraadsvergaderingen

4 september, 19.30 uur
21 oktober, 19.30 uur

De vergaderingen vinden plaats in het Zonnebrink Centrum.

Toehoorders van harte welkom!

Collegebesognes

Even laten weten dat we **héél blij** zijn dat we 2 mensen hebben gevonden voor het College van Kerkrentmeesters! Op 5 september hebben we onze startvergadering voor het nieuwe seizoen: dan nemen Alie Schreurs, Dick Wensink en Johan Grievink afscheid van het college en maken we kennis met de 'nieuwe gezichten' (die voor u misschien wel bekend zijn... ?? ! 😊)
Ikzelf vertrek eind december en we hopen dat dan 'de nieuwe ploeg' ook een beetje wegwijs is geworden.
Met hartelijke groet namens alle Kerkrentmeesters,

Anneke Stans, voorzitter

VOG, moet dat nou?

Met ingang van 1 juli 2025 is het verplicht om ook voor de kerkelijke (vrijwillige) werkers een **VOG** aan te vragen. In januari 2024 heeft de PGGW een **veiligheidsplan** aangenomen, waarin dit ook wordt vermeld.

De kerk wil voor ieder een **veilige omgeving** zijn. In het beleidsplan '**Veilige Gemeente**' hebben we beschreven wat we hiermee bedoelen. Uiteraard dient dit om te voorkomen dat er sprake kan zijn van grensoverschrijdend gedrag en het moet ook in de praktijk uit te oefenen zijn. In dit beleidsplan is een gedragscode opgesteld.

De PGGW vraagt een VOG aan voor:

- 1 alle ambtsdragers;
- 2 alle anderen die namens de gemeente pastorale taken hebben;
- 3 mensen in functies die daarmee op regelmatige basis (bege)leidinggeven aan minderjarigen of kwetsbare mensen zodat een persoonlijke band kan ontstaan;
- 4 mensen in functies waarin men herhaaldelijk als enige volwassene samen is met minderjarigen of kwetsbare mensen;
- 5 vertrouwenspersonen als bedoeld in art. 3 van het veiligheidsplan;
- 6 mensen in overige functies waarbij de genoemde verklaring door de kerkenraad als zinvol preventief middel wordt geacht.

Bent u vrijwilliger dan hebt u in de afgelopen periode het verzoek gekregen om wat persoonlijke informatie aan te leveren zoals bijvoorbeeld een BSN. Nu weet u wat de achtergrond van deze vraag was. Hebt u dit verzoek niet gekregen en denkt u: '**Wat vreemd! Voor mij moet ook een VOG aangevraagd worden!**' Meldt u zich dan bij: kerkenraad@pggw.nl of deponert u een **briefje** in de brievenbus.

Sjaak Stans, scriba

Verklaring Omtrent Gedrag

Kerkbalans

Toegezegd 2025: € 349.950,=
Ontvangen per 19 augustus € 263.766,=
Dat is **75,4 %**.

Werelddiaconaat

Giften kunnen gedaan worden op IBAN NL 89 ABNA 0457 457 457 t.n.v. Kerk in Actie te Utrecht onder vermelding van 'Bestemming werelddiaconaat' en 'Lid PKN Groenlo-Winterswijk'.

Hendrika Berendina Ruessink – Dunnewold

12 juni 1934 – 7 juni 2025

Riek Dunnewold werd geboren in Huppel, ze was het 9e en jongste kind van Jan Hendrik Dunnewold en Grada Hendrika van Lochem en groeide op in een gelovig en groot gezin op een klein boerderijtje. Al op jonge leeftijd krijgt Riek te maken met verlies en rouw, op haar 8e overlijdt haar moeder. Zowel de ziekte en het (over)lijden van haar moeder, het opgroeien zonder moeder en de oorlogsjaren hebben diepe indrukken nagelaten in Rieks verdere leven.

Na haar schooltijd ging Riek in betrekking. Op haar 15e kreeg ze verkering met Henk Ruessink, haar grote liefde en maatje waarmee ze op 5 februari 1957 trouwde. Riek kwam als schoondochter op Huiskamp in Meddo te wonen waar toen ook haar schoonouders en nog een aantal schoonzussen in huis woonden.

In Meddo werden de 5 kinderen geboren en samen met Henk heeft Riek voor een veilig en warm nest gezorgd.

In 2002 kochten Henk en Riek een senioren woning in het dorp Winterswijk. Tot haar grote verdriet heeft ze hier slechts 2 jaar samen met Henk mogen wonen. Met zijn plotseling overlijden was Riek haar man en maatje kwijt.

Ze legde nieuwe contacten en pakte gelukkig allerlei activiteiten en hobby's op, ze hield van

knutselen, fietsen, puzzelen en spelletjes doen. Ze genoot vooral van gezelligheid, gezelschap en lekker eten.

Nadat er voor de tweede keer borstkanker bij Riek werd geconstateerd gaf ze aan dat ze graag naar de Pelkwijk wilde, daar verhuisde ze in 2024 naar toe.

Riek heeft zich bewonderenswaardig door de ziekteperiodes heen geslagen, 'niet klagen maar dragen en dat hoeft ik niet alleen te doen, de Heer is bij mij.'

Na een val kon Riek niet meer terug naar de Pelkwijk en verhuisde ze naar zorgvilla Roderlo in Ruurlo. Daar heeft ze een mooie tijd gehad.

In de laatste 4 weken van haar leven nam Rieks gezondheid en conditie steeds verder af tot ze bedlegerig werd. Ook dit droeg ze moedig: 'ik weet niet hoeveel stapjes er nog komen, ik hoop dat het niet lang meer duurt, maar ik hoeft het niet alleen te doen, de Heer is bij mij.'

In dat vertrouwen is Riek overleden.

Dat de vele mooie en liefdevolle herinneringen tot troost mogen zijn voor ieder die verdriet heeft om Rieks heengaan.

**Fam. Ruessink
Petra Veerbeek**

Aleida te Kempel-Scholts

5 september 1941 - 6 juli 2025

Langzaam verloor Leis steeds meer van haar lichamelijke en mentale vermogens door vasculaire dementie. Ongeveer anderhalf jaar geleden werd het onmogelijk voor haar man Gerrit om Leis thuis te verzorgen. Via een crisisopvang kwam Leis in de Vredense Hof.

Leis werd geboren in Bredevoort, had een fijne jeugd en ze leerde Gerrit te Kempel kennen op een dansavond bij de Harmonie. Ze trouwden in 1967 en kregen samen een dochter. Leis deed thuiswerk voor een confectiefabriek, voor haar huwelijk had ze daar ook al gewerkt.

Leis had een zorgzaam karakter, ze zorgde voor haar gezin en ook voor de gewonde duif in de tuin; die bleef daarna nog 16 jaar komen voor z'n portie voer, net als een merel.

Toen dochter Esther druk werd met haar gezin, stak

Leis de helpende hand toe. Leis had met haar kleinkinderen een sterke band en die was wederkerig.

In de Vredensehof klonk vaak muziek van André Rieu, dat verveelde Leis echt. Ze vroeg dan aan haar kleinkinderen om 'dat andere' nog eens te laten horen. Dat was Jan Smit en de 3J's, dan fleurde Leis helemaal op en konden ze samen lekker swingen.

Op zondag 6 juli overleed Leis met Gerrit en Esther aan haar zijde, omringd door liefde. Het afscheid was in kleine familiekring, er klonken liederen die Leis graag hoorde en zong, haar leven en liefde werd herdacht. Mogen de lieve en dierbare herinneringen en bovenal Gods liefdevolle nabijheid haar geliefden tot troost zijn.

Erica Hijink-Elferdink

Gerda Johanna Wilhelmina Hengeveld - Bruntink

4 november 1927 - 9 augustus 2025

Gerda werd geboren in Huppel, nummer 4 in de rij met uiteindelijk 11 kinderen.

Ze volgde de lagere school op de Emmaschool, lopend daar naar toe en weer naar huis met haar broertjes en zusjes en kinderen uit de buurt.

Voordat ze echter 's morgens naar school kon vertrekken, moest ze een koe melken. Het meewerken in het boerenbedrijf werd Gerda al van jongs af aan geleerd.

Na de lagere school ging Gerda in betrekking, de oorlog was toen net uitgebroken.

Op een feestje leerde ze Jan Hengeveld kennen. En na hun verkeringstijd trouwden ze op 5 november 1954.

Het jonge stel vond een woning bij de ouders van Jan en daar werd Dolf geboren.

Enkele jaren na Dolf beviel Gerda van een doodgeboren zoontje. Dat was een groot verdriet en ze heeft er weinig over gepraat.

Het derde kindje was Wilma en Els maakte het gezin compleet.

In latere jaren volgden schoonkinderen en zes kleindochters.

Gerda poetste met plezier en ook in de tuin was ze graag bezig, ze kon moeilijk stilzitten, wilde altijd wat omhanden hebben.

Toen de kinderen groot waren ging ze samen met Jan op vakantie. Een aantal keren zijn ze in Canada geweest, op familiebezoek.

In 2008 verhuisden Jan en Gerda naar de Sleswijk en daar hebben ze een goede tijd gehad.

Grote zorgen waren er toen Wilma in 2003 ziek werd, zij overleed in 2019. Een jaar later overleed ook Jan. Opnieuw een klap voor het gezin Hengeveld. Gerda vond het lastig om de draad weer op te pakken, ze voelde zich eenzaam, zo zonder haar man.

De geboorte van twee achterkleinkinderen heeft ze nog mogen meemaken. Na een val in huis belandde ze in het ziekenhuis, daar is Gerda rustig heengegaan.

We geloven dat Gerda nu is in het Huis van de Heer, samen met hen die haar voorgingen.

Tot in lengte van dagen.

Petra Veerbeek

Jan Hendrik Steven van Huet Lindeman

23 december 1938 - 18 augustus 2025

Henk was de helft van een tweeling, tweelingbroer Jan vormde de andere helft. En daarnaast waren er in het gezin Van Huet Lindeman nog twee zussen.

Een jonger broertje overleed al jong.

Het gezin woonde in het Woold. Henk heeft een fijne jeugd gehad, hij groeide op in een warm en liefdevol gezin.

Henk was een natuurmens, hij was graag buiten in de tuin, bij zijn kippen en zijn vissen. Hij was een vriendelijk en behulpzaam man, burens of familie deden nooit tevergeefs een beroep op hem.

Ook de kerk kon altijd op hem rekenen. Jarenlang was hij diaken, deed hij bezoekwerk en schonk hij koffie na de dienst.

Het geloof was belangrijk voor Henk. Erover spreken deed hij weinig, hij probeerde er elke dag op nieuw naar te leven.

Hij leerde Annie Meerdink kennen en zij bleken voor elkaar 'de ware' te zijn.

Ze trouwden op 25 mei 1964 en werden de gelukkige ouders van drie zoons: Harm, Roland en Steven.

Groot leed trof het gezin toen Harm op 16-jarige leeftijd overleed.

In zijn werkzame leven was Henk een tijd taxi-chauffeur, toen de kinderen geboren werden ging hij aan het werk als onderhoudsman bij Arco, een meubelfabriek.

Henk was een handige man, verbouwingen in en aan huis deed hij zoveel mogelijk zelf.

De laatste jaren ging de gezondheid van Henk achteruit, hij kreeg de diagnose Parkinson.

In de vroege ochtend van 18 augustus is hij in zijn slaap heengegaan.

Meer dan 61 jaar hebben Henk en Annie lief en leed met elkaar gedeeld, daar is nu, door het sterven van Henk een einde aan gekomen. Maar wat blijft is de liefde.

Petra Veerbeek

Agenda

September

8	Joods Leerhuis *	Aalten
9	19.30 uur Zinzoekers	Klimop
10	19.00 uur Taizé-vredesgebed	Oude Calixtus
13	20.00 uur Bachconcert *	Jacobskerk
19	11.30 uur Schoef's an *	Zonnebrink Centrum
23	14.30 uur Opening seizoen Trefpunt	Zonnebrink Centrum
24	15.00 uur Rouwbegeleidingsgroep *	Zonnebrink Centrum
24	19.00 uur Taizé-vredesgebed	Oude Calixtus

Oktober

5	16.30 uur Egtvertelt	Doopsgezinde kerk
---	----------------------	-------------------

* Voor meer informatie m.b.t. deze activiteiten, zie elders in **Kerkenwerk**

Koffieochtend

Elke woensdag en donderdag vanaf 10.00 uur in Den Angang.

Handwerk ontmoeting

Elke even week op donderdag vanaf 14.00 uur in Den Angang

Koersbal

Elke dinsdag om 14.00 uur in het Zonnebrink Centrum

Klimop

Voor activiteiten en openingstijden zie pagina 17.

Informatie

Kerkelijk Bureau

Zonnebrink 61, 7101 NB Winterswijk
tel. 0543 - 51 23 95
kerkelijkbureau@pggw.nl

openingstijden:

ma, di, do, vr 09.00-12.30 uur
(woensdags gesloten)

Kosters

Hanneke Hoytink en Anita Visser
tel. 06 - 23 53 05 08
koters@pggw.nl

(Kerk)gebouwen

Jacobskerk

Markt 2A, 7101 DB Winterswijk

Zonnebrinkkerk

Zonnebrink 61, 7101 NB Winterswijk

Den Angang

Markt 46, 7101 DB Winterswijk

De Oude Calixtus Groenlo

Ingang: Kerkhofsteeg 1
7141 CZ Groenlo

Vertrouwenspersoon

PGGW en Klimop

Dhr. A.K. Numan, tel. 06 - 20 02 93 89

Kerkenraad

Voorzitter:

ds. J.S. Struijk, tel. 0545 - 47 29 87

Scriba:

dhr. I. Stans, tel. (0543) 51 88 73
kerkenraad@pggw.nl

College van Kerkrentmeesters

Voorzitter:

mevr. A.M. Stans, tel. 0543 - 51 88 73

Secretaris:

mevr. H. Wijnveen-Grevers
kerkrentmeesters@pggw.nl
Bankrek.: NL63RABO 0373 7329 37

College van Diakenen

Voorzitter:

mevr. G.J. Osinga, tel. 0543 - 78 50 72

Secretaris:

mevr. M.A.H. Veenendaal
diaconie@pggw.nl
Bankrek.: NL63RABO 0371 2037 59

Communicatiekanalen

Kerkenwerk

Verschijnt 11 x per jaar.

Aanmelden: kerkelijkbureau@pggw.nl

Zondagsbrief

Verschijnt elke donderdag.

Aanmelden: zondagsbrief@pggw.nl

Website

www.pggw.nl

Facebook (besloten groep)

Protestantse Gemeente Groenlo
Winterswijk

YouTube

PG Winterswijk

Collectebonnen

zijn verkrijgbaar in de waarden € 0,50, € 1,- en € 2,-. Deze giften zijn in veel gevallen aftrekbaar van de belasting. Het bestelformulier is verkrijgbaar bij het Kerkelijk Bureau, maar ook te downloaden van www.pggw.nl. Als u uw bestelformulier bij de balie van het Kerkelijk Bureau inlevert, kunt u de bonnen meteen meenemen.

Kerkdiensten

	Jacobskerk	Zonnebrinkkerk	Groenlo
7 september	10.00 uur ds. J.S. Struijk kindernevendienst	geen dienst	10.00 uur ds. W. Alserda
14 september	10.00 uur ds. W. Alserda 19.00 uur Musica Jacobi <i>m.m.v. Jacobscantorij</i>	geen dienst	geen dienst
21 september Startzondag	geen dienst	10.30 uur ds. F. Hovinga kindernevendienst	geen dienst
28 september	geen dienst	10.00 uur Avondmaal ds. W. Alserda	geen dienst
5 oktober	10.30 uur Kliederkerk Klimop, Spoorstraat 25	10.00 uur ds. F. Hovinga	10.00 uur Avondmaal ds. W. Alserda

Bij alle diensten is ringleiding aanwezig, tenzij anders aangegeven.

Woonzorgcentra

Vredense Hof

dinsdag, 18.30 uur

9 sep dhr. E. Pietersz
23 sep ds. P. Speelman
7 okt ds. F. Hovinga

Berkhof

dinsdag, 19.30 uur

9 sep dhr. E. Pietersz
23 sep ds. P. Speelman
7 okt ds. F. Hovinga

Pelkwijk

zaterdag, 19.00 uur

6 sep dhr. E. Pietersz
20 sep ds. P. Speelman
4 okt ds. F. Hovinga

Pronsweide

zondag, 10.45 uur

7 sep ds. P. Speelman
14 sep ds. Datema
21 sep ds. R. Faber
28 sep ds. H. Wassink

Bloemencommissie

Elke week staan er in de Jacobskerk en Zonnebrinkkerk mooie bloemen. Dit ter opluistering van de erediensten.

Na de kerkdiensten gaan deze als groet van de gemeente naar gemeenteleden die wel een steuntje in de rug kunnen gebruiken. De contactpersonen van de Bloemencommissie proberen dit zo zorgvuldig mogelijk bij te houden.

De contactpersonen zijn:

Voor wijk A:

Ineke Aalbers, Zuilenesstraat 1, tel. 51 77 63
e-mail: h.aalbers58@kpnmail.nl

Voor wijk B:

Ria Addink, Houtladingstraat 6/17,
tel. 06 - 25 37 24 69, e-mail: riaaddink@gmail.com

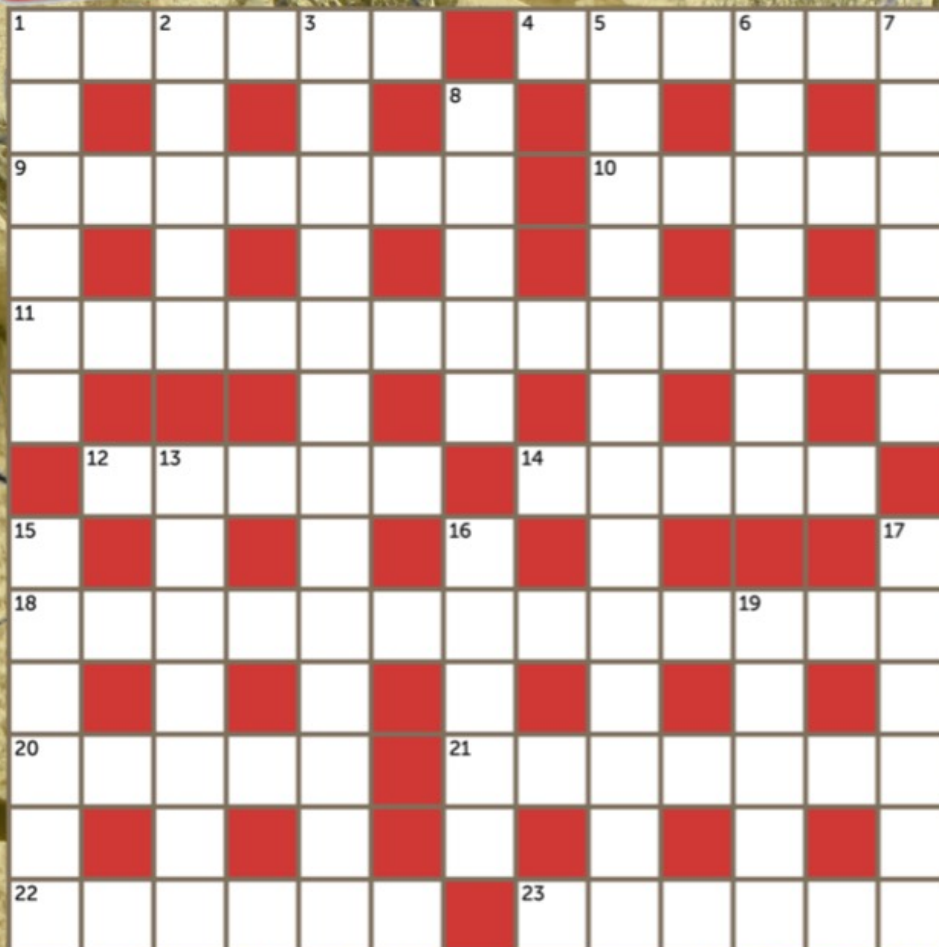
Voor wijk C:

Esther Dondergoor, Vredenseweg 146,
tel. 06 - 23 40 45 90, e-mail: b.dondergoor@gmail.com

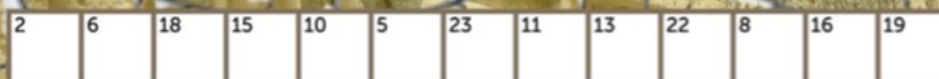
Voor wijk D:

Josien van Schieveen, Boldermansweg 1,
tel. 56 93 60, e-mail: josvschie@hotmail.com

Kruiswoordpuzzel

© BERKGROEN

Liefhebbers van de kruiswoordpuzzel komen ook nu weer aan hun trekken. De puzzel bevat maar liefst 4 opgaven van elk 13 letters. De 'ij' geldt als één letter. Vul ook de balk onder de puzzel in.

Horizontaal

- 1 Alva's oorlogsvloot (6)
- 4 aanzet, prikkel (6)
- 9 Italiaanse ovenschotel, in laagjes opgebouwd (7)
- 10 uiterst, ook wel van een extremist gezegd (5)
- 11 baobabboom, eten de apen hier brood van? (13)
- 12 sprong waarbij men over de kop draait (5)
- 14 puntenaantal, sportuitslag (5)
- 18 het is niet wat het lijkt, het misleidt u (5, 8)
- 20 waarom, vanwaar (5)
- 21 je mag niet zeggen dat je 'honger' hebt, wat heb je wel? (7)
- 22 bezinksel, droesem (6)
- 23 boeien, kettingen (6)

Verticaal

- 1 hiermee kon (kun?) je kwijtschelding van zonden kopen (6)
- 2 'heiige' buurtschap tussen Winterswijk en Bredevoort (5)
- 3 'trouwe viervoeter'? die overal de schuld van krijgt (2, 7, 4)
- 5 versiering op een wand, hoogwaardig behang (13)
- 6 export (7)
- 7 onwillekeurige samentrekking van spieren (6)
- 8 hoge mannelijke zangstem (5)
- 13 uit Athene (7)
- 15 Nederlandse grafische kunstenaar, die vaak onmogelijke constructies uitbeelde (6)
- 16 land in het Midden-Oosten, waar Houthi's leven (5)
- 17 aanzien, prestige, standing (6)
- 19 muziekoefening, oefenstuk voor piano bijv. (5)

De oplossing van de puzzel uit het vorige nummer luidt: 'zomervakantie'.
De volledige oplossing vindt u op de website van de PGGW.
- pggw.nl - kies PGGW Media - kies Kerkenwerk - onderaan de pagina -

De bloemenbon is gewonnen door mw. **Grietje Rouw**.
Gefeliciteerd!
De beide puzzelbedenkers reiken de bon persoonlijk uit.